

Oponentský posudek bakalářské práce

Úzkostné děti mladšího školního věku ve výuce náboženství

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ludmila Muchová

Autor práce: Věra Samcová

Autorka práci strukturovala do pěti kapitol. V úvodu představuje svůj záměr, hlavní cíle práce a stručně nastiňuje její strukturu.

V první kapitole se zabývá problematikou úzkostného dítěte z pohledu psychologie a definuje pojmy, které s výše uvedenou problematikou úzce souvisí. Dále popisuje konkrétní druhy úzkostných poruch.

Na toto téma přirozeně navazuje v další kapitole, kterou jsou faktory ovlivňující zvýšenou úzkost u dětí. Faktory, které ovlivňují zvýšenou úzkost u dětí jsou zde pak poměrně podrobně rozepsány. Zcela oprávněně věnuje autorka velkou pozornost rodině.

V podkapitole škola, kde se uvádí, že škola nebývá obvykle prvním faktorem, který by formoval úzkostnou osobnost dítěte, jsem si vzpomněla na dobu ne až tak minulou, kdy nám, coby malým dětem, učitelé doslova lili do hlavy ohrožení ze strany nepřátelského imperialismu, mluvili o permanentní hrozbě atomové války a vše bylo ještě pro znázornění dokládáno děsivými výstavkami na stolku v jednom rohu třídy.

Osobně se domnívám, ale je to jen domněnka, že nárůst počtu úzkostných dětí ve škole je ovlivněn touto programovou výchovou úzkostí v období totality, kdy malé děti takto vychované dospěly a samy jsou rodiči.

V další kapitole autorka věnuje pozornost mladšímu školnímu věku z pohledu vývojové psychologie. Popisuje jevy jako je strach ze školy, zabývá se problematikou socializace – role školáka a komunikace. V závěru této kapitoly předkládá obraz zdravého žáka mladšího školního věku a úzkostného žáka mladšího školního věku. Na tuto problematiku pak navazuje ve čtvrté kapitole tématem pedagogické komunikace s úzkostným dítětem. Zde velmi správně zdůrazňuje potřebu pozitivní komunikace, ale i pozitivního hodnocení, přičemž obé se týká nejen úzkostných dětí. Autorka rovněž rozebírá souvislost mezi úzkostí a schopností učení. Závěr kapitoly věnuje zásadám a metodám při práci s úzkostnými dětmi pro pedagogy.

Poslední kapitola se již vztahuje k výuce náboženství v mladším školním věku. Nejprve autorka poukazuje na závažný jev současného školství – neustálý nárůst vyučovacích hodin v týdnu a s tím i neustále rostoucí počet informací. Autorka se v této souvislosti zabývá Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV). Tento program podporuje individualizaci výuky podle potřeb a možností žáků. I přes existenci RVP ZV převažuje získávání vědomostí nad komplexním rozvojem schopností žáků. Předměty, kde lze v rámci školy pomáhat úzkostným dětem jsou pak v dotaci hodin omezovány, což se týká i náboženské výchovy.

Autorka předkládá stručnou charakteristiku náboženské výchovy, zabývá se otázkou vytvoření náboženských postojů a na toto navazuje tématem úzkostného dítěte ve výuce náboženství. Závěr páté kapitoly je pak věnován výuce náboženství od první do páté třídy, přičemž jednotlivé ročníky jsou řazeny v podkapitolách a u každé třídy jsou ještě uvedena témata, kde je možno pracovat s úzkostí. Témata vycházejí z učebnic pro I.stupeň základní školy a odpovídají osnovám náboženské výchovy schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT v roce 2003.

Práce je po formální stránce v pořádku, má dobrou grafickou úroveň, je přehledně

logicky strukturována, je psána čtivým jazykem a ve čtenáři vyvolává řadu asociací, otázek a úvah.

Při jejím čtení mi vyvstával v mysli bezpočet situací, které jsem zažila s žáky jako pedagog a na druhé straně situace, které jsem vnímala z pozice rodiče s dcerou. Opět jsem si připomenula, jak máme jako učitelé množství kvalitních projektů, návodů a námětů na výchovu, ale pokud nebudeme nepřetržitě pracovat na sobě, abychom pro ně byli skutečně přirozenou autoritou, jen stěží od nás cokoliv přijmou.

Práci hodnotím stupněm: **výborně**

V Českých Budějovicích dne 12. května 2010
Mgr. Irena Kovářová

